Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛΙΔΟΣ

χρεωτικῆς ὑπ' αὐτῶν ἐπενδύσεως ποσοστοῦ τῶν καταθέσεών των εἰς ἔντοκα γραμμάτια. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον προσφάτως ηὐξήθη ἀπὸ 10% εἰς 18 %, προστίθεται εἰς τὸ ἐξ 8% ποσοστὸν ὑποχρεωτικῆς ἀνακαταθέσεως παρὰ τῇ Κεντρικῇ Τραπέζῃ. Πέραν αὐτῶν, ἐπιβάλλονται ἀκόμη αἱ γνωσταὶ ἐποχικῆς φύσεως δεσμεύσεις κατὰ τοὺς τρεῖς χειμερινοὺς μῆνας.

Τέλος, πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι ἀπὸ ἐτῶν ἐστερήθη ἡ Τράπεζα τοῦ προνομίου, ὅπερ εἶχε παραχωρηθῇ εἰς αὐτὴν διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Γενεύης νὰ κατατίθενται παρ' αὐτῇ καὶ μόνον ἀποκλειστικῶς τὰ νέα κεφάλαια τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν, δι' ὃ καὶ θὰ πρέπει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τοὐλάχιστον νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὸ εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀνακατατεθὲν τμῆμα.

Ἡ σοβαρότης τοῦ προβλήματος καθιστᾶ ἀναγκαίαν τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισίν του ἐπὶ μακροχρονίου βάσεως. Ἡ θέσις τῆς ἡμετέρας Τραπέζης ἐν προκειμένῳ δύναται νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰς ἐν συνεχείᾳ διατυπουμένας προτάσεις.

Ἡ διαφοροποίησις τῶν ἐπιτοκίων

Ὡς γνωστόν, ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1960 αἱ καταθέσεις εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ηὐνοήθησαν δι' ἐπιτοκίου κατὰ 1)2% ἀνωτέρου ἔναντι τῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν. Διαφοροποίησις εἰς βάρος τῶν καταθέσεων τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν ἐγένετο τελευταίως καὶ ὑπὲρ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ ποσοστοῦ 1) 4%. Εἶναι, βεβαίως ἀκόμη πρόωρον διὰ νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιδράσεως τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀποταμιευτῶν καὶ ἐπὶ τῆς κατανομῆς τῶν καταθέσεων ἡ ἰδιαιτέρα μεταχείρισις τῶν ἀνωτέρω πιστωτικῶν ἱδρυμάτων. Δὲν εἶναι ὅμως δυσχερὲς ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐκτιμηθοῦν, εἰς γενικὰς γραμμάς, αἱ πιθαναὶ συνέπειαι αὐτῆς ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς διαρθρώσεως τῶν συνολικῶν καταθέσεων. Δύναται, πράγματι, νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι ὁ ρυθμὸς δημιουργίας νέων λογαριασμῶν εἰς τὰ προσφέροντα ὑψηλότερον ἐπιτόκιον ἱδρύματα θὰ ἐπιταχυνθῇ εἰς βάρος τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν, ἐνῷ δὲν πρέπει νὰ ἀποκλείεται ἀκόμη καὶ μεταφορὰ καταθέσεων ἀπὸ τὰς δευτέρας εἰς τὰ πρῶτα.

Ἀντιμετωπίζουν, συνεπῶς, ἀπό τινος, αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι ἀνταγωνισμὸν εἰς τὴν προσέλκυσιν τοῦ ἐτησίου ἀποταμιεύματος. Δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν βάσιμα ἐπιχειρήματα διὰ τὴν καθιέρωσιν προνομιακῆς μεταχειρίσεως ὡρισμένων πιστωτικῶν ἱδρυμάτων εἰς τὸ θέμα [illegible] καταθέσεων. Θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς τὸ μέτρον οἰκονομικήν τινα σκοπιμότητα, ἐὰν ἡ παροχὴ κινήτρου ἦτο ὅρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν συγκέντρωσιν προσθέτων ἀποταμιεύσεων, τρεπομένων ἄλλως εἰς διαφόρους μορφὰς μὴ ἐλεγχομένων τοποθετήσεων, ἢ ἀκόμη διὰ τὴν προσέλκυσιν εἰδικῶν κατηγοριῶν καταθετῶν ἀπροθύμων, ἐλλείψει ἐξοικειώσεως, ἢ μὴ δυναμένων νὰ συναλλάσσωνται μὲ τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας. Οὔτε ὅμως τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια, οὔτε ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἔχουν, πρὸς τὸ παρόν, ἰδίαν πελατείαν καταθετῶν, διάφορον δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς συναλλασσομένους μὲ τὰ Ταμιευτήρια τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν. Αἱ τελευταῖαι, ἐξ ἄλλου, δὲν ἔχουν τὴν εὐχέρειαν σήμερον νὰ παράσχουν εἰδικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καταθετῶν, ὥστε νὰ ἐξουδετερώσουν τὸ ὑπὲρ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πλεονέκτημα τοῦ ὑψηλοτέρου ἐπιτοκίου. Εἶναι, πράγματι, γνωστὸν ὅτι παρ' ἡμῖν οἱ πλεῖστοι τῶν καταθετῶν Ταμιευτηρίου τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν δὲν διατηροῦν κατὰ κανόνα μετ' αὐτῶν ἄλλον δεσμόν.

Ἐκτὸς τούτου ὅμως τίθεται τὸ ἐρώτημα: ποῖοι σκοποὶ ἐξυπηρετοῦνται διὰ τῶν διοχετευομένων εἰς τὰ εἰδικὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα ηὐξημένων καταθέσεων; Τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια χορηγοῦν κατὰ κύριον λόγον στεγαστικὰ δάνεια εἰς ὡρισμένην τάξιν ὑπαλλήλων. Τὰ ὅρια ὅμως τῆς ἐργασίας αὐτῆς προσδιορίζονται ὄχι ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν διαθεσίμων τῶν Ταμιευτηρίων ἀλλὰ ἀπὸ γενικωτέρας νομισματικοῦ περιεχομένου σταθμίσεις τῶν Νομισματικῶν Ἀρχῶν. Χορηγοῦν ἐπίσης δάνεια εἰς μικροτέρας ἐπιφανείας Δημοσίους Ὀργανισμούς, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ αὐτῆς ἀναγωνίζονται τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας, ἀποστεροῦντα ταύτας ἐργασιῶν τῆς ἀρμοδιότητός των. Ὁπωσδήποτε, αἱ χορηγήσεις τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων, ἐν τῷ συνόλῳ των, εἶναι ζήτημα ἐὰν καλύπτουν τὸ 1)3 τῶν εἰς αὐτὰ καταθέσεων. Ἡ διαφορά, κατὰ τὸ μεγαλύτερον αὐτῆς μέρος, ἀνακατατίθεται εἰς τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας, καὶ μάλιστα μὲ προνομιακὸν ἐπιτόκιον. Ὡς ἐκ τούτου, καὶ ἂν ἀκόμη ἀπεφασίζετο ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ προγράμματος στεγαστικῶν δανείων, τὰ Ταμιευτήρια εἶναι εἰς θέσιν ἐπὶ μακρὸν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς αὐτὴν ἐκ τῶν ὑφισταμένων διαθεσίμων των. Δὲν χρειάζονται, συνεπῶς, περισσότερα κεφάλαια.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, τὸ πρόβλημά της, νομίζομεν, εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν του μόνον διὰ τῆς ἀπὸ μακροῦ συζητουμένης προικοδοτήσεώς της, ὄχι δὲ διὰ τῆς εἰς βάρος τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν εὐνοίας της εἰς τὴν προσέλκυσιν καταθέσεων ἀπὸ τὰ ἀστικὰ κέντρα. Ἐὰν ἡ ΑΤΕ ἀποβλέπῃ νὰ κατα στοῦν αἱ καταθέσεις ὑπολογίσιμος συντελεστὴς εἰς τὴν διενέργειαν τῶν χρηματοδοτήσεών της, θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ ταύτας μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν, τοὺς ὁποίους ἐξυπηρετεῖ, ἀποδυομένη εἰς εἰδικὴν πρὸς τοῦτο προσπάθειαν διαφωτίσεως των καὶ ὀργανουμένη καταλλήλως.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν νὰ ἀνασταλῇ πρὸς τὸ παρὸν ἡ διαφοροποίησις τῶν ἐπιτοκίων τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἀφ' ἑτέρου, τουλάχιστον μέχρις ὅτου συστηματικῶς ἀναλαμβανομένη ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων φορέων ἀπὸ κοινοῦ προσπάθεια προωθήσεως τῆς ροπῆς πρὸς κατάθεσιν ἀρχίσῃ νὰ ἀποδίδῃ καρπούς. Διὰ τῶν μέτρων αὐτῶν θὰ ἀποκατασταθῇ ἡ τάξις εἰς τὸ θέμα προσελκύσεως τῶν ἀποταμιεύσεων, τιθεμένου τέρματος εἰς τὸν διενεργούμενον εἰς βάρος τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἀνταγωνισμόν.

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

τεστάθη ἡ ὁμαλότης εἰς τὰς νομισματικὰς συνθήκας καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν δραχμὴν αἱ ἀποταμιεύσεις τοῦ κοινοῦ καὶ τὰ διαθέσιμα τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπενεδύοντο εἰς κεφαλαιουχικὰ ἀγαθά, ἐτρέποντο πρωτίστως, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἰς τὰς θυρίδας τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων. Ἔκτοτε προσεφέρθησαν σταδιακῶς νέαι εὐκαιρίαι εἰς τοὺς ἀποταμιευτάς. Τὸ πρῶτον βῆμα ὑπῆρξεν ἡ τακτικὴ κατ' ἔτος ἔκδοσις ὑπὸ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ ὁμολογιακῶν δανείων. Ἡ πρόθυμος ἀνταπόκρισις τῶν ἀποταμιευτῶν εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ΔΕΗ, ὅπως ἐπικοινωνῇ ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτῶν, ἐπεβεβαίωσε τὴν ἐδραίωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ ἀπετέλεσεν ἐκδήλωσιν τῆς αἰσιοδοξίας διὰ τὴν προοπτικὴν ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Ἀνάλογον ἐπιτυχίαν εἶχε, κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, τὸ καλυφθὲν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ ἰδιωτῶν δάνειον τοῦ Δημοσίου, παρὰ τὴν διεθνῆ νομισματικὴν ἀνωμαλίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνεπείᾳ τῆς κρίσεως τοῦ δολλαρίου.

Ἡ τακτικὴ ἐφεξῆς προσφυγὴ τοῦ Δημοσίου καὶ Δημοσίων Ὀργανισμῶν εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁμολογιακῶν δανείων διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἀσφαλῶς ὑγιὴς τρόπος συγκεντρώσεως κεφαλαίων. Συγχρόνως, διὰ τοῦ ἐθισμοῦ τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν ἀνάληψιν χρηματιστηριακῶν τίτλων, τίθενται αἱ βάσεις βαθμιαίας δημιουργίας παρ' ἡμῖν ἀγορᾶς κεφαλαίου. Θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι, σήμερον τουλάχιστον, ἡ ἀνάληψις τῶν δανείων αὐτῶν πραγματοποιεῖται ἐν πολλοῖς ἀπὸ τὰ ἴδια ἄτομα τὰ ὁποῖα τοποθετοῦν τὰς ἀποταμιεύσεις των εἰς τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας. Δὲν φαίνεται, δηλαδή, ὅτι διὰ τῶν ὁμολογιακῶν αὐτῶν ἐκδόσεων κινητοποιοῦνται — τουλάχιστον εἰς ἀξίαν λόγου κλίμακα — κεφάλαια πρόσθετα τῶν ὅσων θὰ διωχετεύοντο ἄλλως εἰς τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα. Ταῦτα θὰ πρέπει, συνεπῶς, νὰ στηρίζωνται, ἐφ' ὅσον συνεχισθοῦν αἱ ἐκδόσεις τοῦ Δημοσίου — πολὺ δὲ περισσότερον ἐὰν ἐπεκταθοῦν — ἐπὶ μικροτέρας ἢ ἄλλοτε ἀναλογίας τῶν προσφερομένων ἀποταμιεύσεων, δεδομένου ὅτι μέρος τούτων θὰ τρέπεται πρὸς τὰ ἐκδιδόμενα ὁμολογιακὰ δάνεια.

ΣΤΑΘΜΙΣΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΩΝ

Οὐδόλως ἀμφισβητοῦμεν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν ἐκδόσεως ὁμολογιακῶν δανείων. **Ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ ἐπιτυχία τῶν ὁμολογιακῶν δανείων ὀφείλεται βασικῶς εἰς τὸ ὅτι εἰλκύσθησαν οἱ ἀποταμιευταὶ ἀπὸ τὰ παρεχόμενα, ἔναντι τῆς δεσμεύσεως τῶν κεφαλαίων των, ἀναλλάγματα. Ταῦτα συνίστανται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ρήτραν τοῦ δολλαρίου δι' ἀμφοτέρας τὰς ἐκδόσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ὑψηλότερον τοῦ τρέχοντος ἐπιτόκιον τοῦ δανείου τῆς ΔΕΗ καὶ εἰς τὸν συνδυασμὸν μὲ λαχεῖον τοῦ δανείου τοῦ Δημοσίου. Πιστεύομεν, συνεπῶς, ὅτι ἡ πολιτικὴ παροχῆς ἀνταλλαγμάτων εἰς τοὺς ἀποταμιευτὰς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὁμολογιακῶν ἐκδόσεων τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν ἐπιβάλλεται νὰ καθορίζεται μὲ πολλὴν προσοχήν, ἀφοῦ προηγουμένως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ δεδομένα τῆς ἀγορᾶς. Ἰδιαιτέρως θὰ πρέπει νὰ ἀποφεύγεται ἡ τόνωσις τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίων διὰ τῆς ἐκδόσεως δημοσίων δανείων μὲ ἀποδόσεις αἰσθητῶς μεγαλυτέρας τῶν ἐπιτοκίων καταθέσεων. Πρέπει ἐπίσης ἐπιμελῶς νὰ σταθμίζωνται αἱ συνολικαὶ ἀνάγκαι τῆς οἰκονομίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ ὁ τομεὺς τοῦ Δημοσίου εἰς βάρος τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Μειονεκτοῦν δὲ εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν τοῦτον αἱ τελευταῖαι αὗται διότι ἀδυνατοῦν νὰ παράσχουν ἐξ ἴσου μὲ τὸ Δημόσιον ἐλκυστικὰ ἀνταλλάγματα. Αἱ συνολικαί, συνεπῶς, ἰδιωτικαὶ καὶ δημόσιαι ἀνάγκαι τῆς οἰκονομίας εἰς χρῆμα καὶ εἰς κεφάλαια θὰ πρέπει ἑκάστοτε νὰ προσδιορίζωνται καὶ νὰ ἱεραρχοῦνται, παρεχομένης εἰς τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκθέτουν τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόψεις των. Τοῦτο δύναται νὰ πραγματοποιῆται μέσω τῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς Τραπεζῶν, ὁ συμβουλευτικὸς ρόλος τῆς ὁποίας ἐν προκειμένῳ κρίνεται ὡς ἐξαιρετικῶς χρήσιμος. Δὲν εἶναι ἀσφαλῶς δυνατὸν νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι αἱ ἀπόψεις τῶν Τραπεζῶν εἶναι βαρύνουσαι διὰ τὴν ὡλοκληρωμένην ἐξέτασιν τοῦ θέματος καὶ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῆς καταστάσεως, δεδομένου ὅτι αὗται εἶναι ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς των, περισσότερον ἐγγὺς πρὸς τὰ πράγματα. Ἀναλόγως τῶν ἐπισημαινομένων ἀναγκῶν εἶναι σκόπιμον νὰ προγραμματίζεται ἡ πολιτικὴ προσφυγῆς τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν ἀγορὰν κεφαλαίων, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου ἐκδόσεως τῶν δανείων καὶ ὕψους αὐτῶν, ὅσον καὶ παρεχομένων ἀνταλαγμάτων.

Αἱ δεσμεύσεις τῶν καταθέσεων

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναγνωρίζει πλήρως τὴν σκοπιμότητα τῆς ἀντλήσεως κεφαλαίων ἀπὸ τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων. Ἡ ἡμετέρα Τράπεζα ἶναι πρόθυμος νὰ συμβάλῃ, καὶ συμβάλλει οὐσιωδῶς ἀπὸ ἐτῶν, εἰς τὴν διοχέτευσιν πόρων εἰς τὸ Δημόσιον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, ἀπὸ τὴν ὕπαρξιν τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ μετάβασις εἰς ἀνωτέραν φάσιν οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Ἵνα, ὅμως, μὴ ἀποβῇ εἰς βάρος τῶν δικαιολογημένων πιστωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἡ διοχέτευσις τραπεζικῶν διαθεσίμων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων, θὰ πρέπει τὸ ποσοστὸν δεσμεύσεως τῶν καταθέσεων νὰ καθορίζεται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἰσορροπία μεταξὺ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ καθορισμὸς τοῦ ποσοστοῦ πρέπει νὰ γίνεται ἑκάστοτε μετὰ προσεκτικὴν στάθμισιν τῶν γενικωτέρων χρηματοδοτικῶν ἀναγκῶν.

Προτείνομεν, κατὰ συνέπειαν, ὅπως τὸ ὕψος τοῦ ἐνλόγω ποσοστοῦ προσδιορίζεται κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν Τραπεζῶν, παρεχομένης εἰς αὐτὰς τῆς εὐχερείας ὅπως θέτουν ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγορᾶς χρήματος καὶ κεφαλαίων. Συγκεκριμένως, ἡ διὰ τὸ τρέχον ἔτος προοπτικὴ εἶναι ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως θὰ εἶναι αἰσθητῶς ηὐξημέναι, δεδομένου ὅτι ἀναμένεται ἔντασις τῆς καθ' ὅλου οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ὡς ἐκ τούτου, θέλει πιθανώτατα ἀποδειχθῇ ὑψηλὸν τὸ νῦν ποσοστὸν δεσμεύσεως ἐκ 18% καὶ θέλουν ἐνδεχομένως παρεμβληθῇ δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐπαρκῆ χρηματοδότησιν παραγωγικῶν ἐπιχειρηματικῶν ἀναγκῶν. Ὡς ἐκ τούτου νομίζομεν ὅτι, ἐν ὄψει τῆς τακτικῆς ἐφεξῆς ἐκδόσεως δημοσίων παραγωγικῶν δανείων, διὰ προσφυγῆς τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν ἀγορὰν κεφαλαίων, ἐνδείκνυται ἡ ἐπανεξέτασις τῆς προσφάτως ἀποφασισθείσης αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ δεσμεύσεως ἀπὸ 10% εἰς 18%.

Ὁπωσδήποτε, πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας προβλήματος ρευστότητος ἐξ ἐποχιακῶν ἢ ἐκτάκτων λόγων, προτείνομεν ὅπως παρασχεθῇ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ εὐχέρεια χρησιμοποιήσεως ἀπὸ τοῦδε καθοριζομένης ἀναπροεξοφλητικῆς πιστώσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν.

Η ΕΝΤΟΝΩΤΕΡΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΙΣ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Πέραν τῶν ἐπισημανθέντων ἤδη προβλημάτων, ἀφορώντων τὰ διαθέσιμα τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν, ὑφίσταται ἐπίσης τὸ πρόβλημα τῆς ἐντονωτέρας προσελκύσεως ἀποταμιεύσεων εἰς τὰς Τραπέζας. Ἀποτελεῖ πεποίθησίν μας ὅτι αἱ καταθέσεις εἰς τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα εἶναι δυνατὸν νὰ διευρυνθοῦν σημαντικῶς περαιτέρω. Ἡ ἄποψις αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῆς διαπιστώσεως ὅτι κατὰ τὸ τέλος 1960 αἱ συνολικαὶ καταθέσεις ὡς ποσοστὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐξηκολούθουν νὰ ὑστεροῦν ἔναντι τοῦ 1938, παρ' ὅλον ὅτι καὶ τότε ἡ ἀναλογία παρ' ἡμῖν ἦτο μικροτέρα ἀπὸ ἕ,τι ἦτο εἰς ἄλλας χώρας. Δεδομένου ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1938 καὶ 1960 τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, βελτιωθὲν ἰδίως μεταξὺ τῶν μέσων καὶ κατωτέρων εἰσοδηματικῶν τάξεων, θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἔντασις τοῦ ρυθμοῦ εἰσροῆς καταθέσεων εἰς τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα εἶναι κυρίως θέμα διαφωτίσεως τοῦ κοινοῦ διὰ τῆς καταβολῆς πρὸς τοῦτο συστηματικῆς προσπαθείας.

Προτείνομεν, συνεπῶς, ὅπως τὸ θέμα τοῦτο γίνῃ ἀντικείμενον ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετωπίσεως Νομισματικῶν Ἀρχῶν καὶ πιστωτικῶν ἱδρυμάτων. Ἡ ἐπιδίωξις ἐντονωτέρας προσελκύσεως καταθέσεων ἐπιβάλλεται νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν προσπάθειαν ἐθισμοῦ τῶν ἀποταμιευτῶν εἰς τὰς καταθέσεις μακροτέρας προθεσμίας. Θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς προσπαθείας αὐτῆς, ἄν καὶ εἶναι ἐξησφαλισμένη, θὰ ἀπαιτήσῃ χρόνον. Συνεπῶς, θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὡς θέμα μακρᾶς πνοῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν προσέλκυσιν καταθέσεων ἀμέσου ἀναλήψεως, ἡ ὁποία δύναται συντόμως νὰ ἀποδώσῃ.

Ἡ ἀνάγκη ἐπιλύσεως προβλημάτων τῆς βιομηχανίας

Τὴν συγκέντρωσιν κεφαλαίων προσφερομένων διὰ τὴν μικροτέρας διαρκείας χρηματοδότησιν τῶν παραγωγικῶν ἐπιχειρήσεων θεωροῦμεν ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ὑγιᾶ προώθησιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας. Ὡς ὁ κυριώτερος τῶν ὑφισταμένων παρ' ἡμῖν ὀργανισμῶν ἀσκήσεως τῆς βιομηχανικῆς πίστεως, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀποσκοπεῖ νὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μορφῶν ἐκείνων τῶν χορηγήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐγγυῶνται τὴν ταχεῖαν ἀλλὰ καὶ ὁμαλὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς παρούσης εἰς περισσότερον προηγμένην φάσιν μεταποιητικῆς δραστηριότητος. Τὴν ὁμαλότητα ἀντιλαμβανόμεθα ὡς συνισταμένην εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν ἐκδήλωσιν δημιουργικῶν πρωτοβουλιῶν μὲτὸν ὑπὸ τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος διαγραφόμενον ρυθμὸν καὶ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τούτου προσδιοριζομένων πλαισίων.

Ἐπανειλημμένως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ διακηρύξῃ τὴν πίστιν της εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ παραγωγικὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρηματικῶν φορέων τῆς χώρας, τὴν δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνην ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὑποστηρίξασα καὶ ὑποστηρίζουσα πάντοτε ποικιλοτρόπως πᾶσαν προοδευτικὴν ἐνέργειαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν δυνατοτήτων της. Ἐν ὄψει τῆς ἐμφανιζομένης πλέον ὡς ἀσφαλοῦς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα αἰσθάνεται ὅτι ὁ ρόλος της εἰς τὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀποκτᾶ ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν.

Ὁ διπλασιασμὸς τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἔναντι τῶν τελευταίων προπολεμικῶν ἐτῶν ἀπέδειξεν ὅτι τοὺς Ἕλληνας ἐπιχειρηματίας χαρακτηρίζει ἱκανὸς δυναμισμός. Ἡ ἐλαχίστη ὅμως σημειωθεῖσα μεταβολὴ εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς βιομηχανίας ἐπιβεβαιοῖ ὅτι ἡ μετάβασις εἰς ἀνώτερον ἐπίπεδον βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἰδιαιτέρως δυσχερὲς ἐγχείρημα. Πρέπει εἰλικρινῶς νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ κλάδος τῆς βιομηχανίας ὑστερεῖ σήμερον παρ' ἡμῖν τόσον ἀπὸ ἀπόψεως διαρθρώσεως ὅσον καὶ συνθηκῶν ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ ἀπαρτίζεται κατὰ κύριον λόγον ἀπὸ μεγάλον ἀριθμὸν μικροτέρων παραγωγικῶν μονάδων ἀπησχολημένων εἰς δραστηριότητας ἐλαφροτέρας μορφῆς. Κατὰ κανόνα ἡ στάθμη τοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑφισταμένων ἐπιχειρήσεων ἀποκλείει τὴν ἀπὸ μέρους των ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν εἰσαγομένων προϊόντων.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Πρὸς διεύρυνσιν τῶν δυνατοτήτων τῆς ἀποτελεσματικῆς συμπαραστάσεως τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ζητεῖ τὴν καθιέρωσιν ὑπευθύνου κρατικῆς πολιτικῆς συγκεντρώσεως κεφαλαίων, βασιζομένης ἐπὶ τῶν μακροπροθέσμων ἀναγκῶν τῶν ἰδιωτικῶν μεταποιητικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἔχει πράγματι, ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ εὐχέρεια ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκαίων, ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους καὶ μορφῆς, κεφαλαίων ἐπιδρᾷ ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τοῦ ὄγκου τῶν πραγματοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρηματιῶν ἐπενδύσεων.

Ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως, πρῶτον, ἐνισχυθῇ ἡ προσέλκυσις μακροπροθέσμων καταθέσεων εἰς τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας, ὥστε νὰ καταστῇ ἡ δι' αὐτῶν ἐπαρκὴς χρηματοδότησις τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· δεύτερον, ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα τῶν παρεχομένων εἰς παραγωγικὰς πρωτοβουλίας κινήτρων καὶ διευκολύνσεων, ὥστε νὰ κινητοποιηθῇ ἀποτελεσματικώτερον ὁ ἰδιωτικὸς ἐπιχειρηματικὸς τομεύς.

Η ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ὑπὸ τὰς κρατούσας παρ' ἡμῖν συνθήκας, προθεσμιακαὶ καταθέσεις δύνανται νὰ θεωρηθοῦν μόνον αἱ ἄνω τοῦ ἔτους.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑποστηρίζει, ὅτι, ἐὰν ἐπιδεικνύεται ἀπό τινος ἀδιαφορία τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τὰς καταθέσεις αὐτάς, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἀναβίωσιν τῆς προτιμήσεως μεγαλυτέρας ρευστότητος. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ κάμψις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν προθεσμιακῶν καταθέσεων συνέπεσε μὲ τὸν περιορισμὸν ἀπὸ 1% εἰς ½% τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐπιτοκίου των ἀπὸ τὰς καταθέσεις ταμιευτηρίου.

Ἡ προσέλκυσις προθεσμιακῶν καταθέσεων ἑνὸς